

**LANDELIJKE KLACHTENCOMMISSIE VOOR HET ALGEMEEN BIJZONDER
ONDERWIJS**

ADVIES 2014-18

12 december 2014

Aangeklaagden hebben de commissie meegedeeld dat de school de medeleerling van een andere school heeft overgenomen zonder met die school contact op te nemen om te informeren naar de bijzonderheden van de medeleerling. Dit is ongebruikelijk en in strijd met de wet. Ten aanzien van de klacht tegen de directeur is de commissie van oordeel dat moet worden vastgesteld dat de directeur niet afdoende heeft ingegrepen c.q. niet adequaat heeft gehandeld. De school heeft onvoldoende oog gehad voor de veiligheid en de gevoelens van veiligheid van de andere leerlingen. De aanpak was naar de mening van de commissie onevenwichtig. Wat betreft het klachtenonderdeel dat de directeur zou hebben gehandeld in strijd met de privacy door over deze klacht met naam en toenaam met de ouders van de medeleerling te spreken, merkt de commissie op dat dit bijna onvermijdelijk is. Ten aanzien van de verschillende klachten tegen het bestuur stelt de commissie vast dat het bestuur op de hoogte was van de problematische situatie in de klas en het feit dat die situatie nog niet was opgelost. Van het bestuur had een actievere opstelling mogen worden verwacht. Een schoolbestuur is altijd verantwoording verschuldigd niet alleen ten opzichte van de overheid en de interne en externe toezichthouders maar ook ten opzichte van allen die deel uitmaken van de schoolgemeenschap, ook wel aangeduid als horizontale verantwoording. De commissie onderschrijft het standpunt van het bestuur dat leerlingen niet worden verwijderd op verzoek van ouders.

**oordeel van de Landelijke Klachtencommissie
voor het algemeen bijzonder onderwijs
inzake klacht 14-18**

De Landelijke Klachtencommissie voor het algemeen bijzonder onderwijs (verder: de commissie) heeft op 25 juli 2014 per post een klacht ontvangen van de heer A. en mevrouw B. (hierna te noemen: klagers), ouders van C. (9 jaar), inmiddels ex-leerling van school D. te Tuk (hierna te noemen: de school). De klacht, geregistreerd onder nummer 14-18, is gericht tegen mevrouw E., directeur van de school en de heer F., voorzitter van Stichting H., hierna te noemen: aangeklaagden.

Procedure

De commissie die de klacht heeft behandeld, bestond uit mr. C. Sjenitzer, voorzitter, mr. W.G.G.M. van Holsteijn, lid en mr. A.H. Westendorp, lid.

De commissie heeft op 25 juli 2014 het door klagers ingevulde vragenformulier inclusief bijlagen ontvangen.

Aangeklaagden zijn in de gelegenheid gesteld zich schriftelijk te verweren. Op 22 augustus 2014 heeft de commissie een verweerschrift met bijlagen ontvangen.

Klagers en aangeklaagden zijn daarnaast in de gelegenheid gesteld hun standpunten nader toe te lichten in een op 5 september 2014 te Utrecht gehouden besloten hoorzitting.

Klagers waren daarbij aanwezig, vergezeld van mevrouw mr. I. van de Stichting J. De aangeklaagden waren eveneens aanwezig.

Ontvankelijkheid

De school was ten tijde van de voorgevallen feiten en de indiening van de klacht aangesloten bij de commissie. De zoon van de klagers was op dat moment leerling van de school. De klacht is ontvankelijk.

Korte inhoud van de klacht

Van de zijde van zowel de directeur als het bestuur van de school is sprake van nalatigheid in de breedste zin van het woord.

De nalatigheid van de directeur betreft de volgende zaken.

1. Niet ingrijpen bij gewelddadigheden van een medeleerling gericht tegen de leerling (en andere leerlingen).
2. Niet handelen en handhaven conform het eigen schoolbeleid zoals beschreven in de schoolgids. Het betreft hier het kaartensysteem. Bij ongewenst gedrag kunnen leerlingen een gele of rode kaart krijgen.
3. Niet oplossen van de ontstane situatie en de daaruit voortvloeiende consequenties. Het betreft het niet de juiste mensen voor de klas laten staan en het laten voortduren van de situatie met de medeleerling, dat constateren en erkennen maar er niet op ingrijpen. Door de school is geen duurzame oplossing aangedragen. De gehanteerde lapmiddelen (op woensdag thuishouden van de leerling en aanwezigheid van ouders medeleerling op school) zijn door klagers respectievelijk de ouders van de medeleerling aangedragen, niet door de directeur.

4. Handelen in strijd met de privacy. Informatie van ouders en kinderen wordt met derden besproken. Deze klacht is met naam en toenaam met de ouders van de medeleerling besproken.
5. Onvoldoende communicatie met klagers. Zij zijn niet doorverwezen naar de vertrouwenspersoon of de klachtencommissie. Er wordt slechts gesproken over de huidige situatie terwijl de oorsprong van de klacht in de voorliggende periode ligt.
6. Niet nakomen van afspraken met en beloften aan de klagers.
7. Niet nakomen van de zorgplicht van de school een veilige en rustige omgeving te creëren voor de leerlingen. De school laat de onveilige situatie met de medeleerling voortbestaan ten koste van de andere leerlingen.

De nalatigheid van het bestuur betreft de volgende zaken.

1. Niet ingrijpen in de situatie terwijl het bestuur daarvan al vanaf het ontstaan op de hoogte is.
2. Niet handelen volgens het schoolbeleid als beschreven in de schoolgids 2013/2014.
3. Niet willen afleggen van verantwoording ten opzichte van klagers en niet willen nemen van verantwoordelijkheid voor de situatie die mede daardoor steeds maar voortduurt.
4. Gebrek aan professionaliteit ten aanzien van het toezicht op de directeur en de uitvoering van het beleid.

De klagers geven een chronologische opsomming van de gebeurtenissen sinds november 2013. Op 24 en 26 juni 2014 is er nog steeds sprake van gewelddadige handelingen van de medeleerling. De directeur heeft steeds verzocht om het hebben van geduld. Het bestuur heeft in een brief van 8 januari 2014 aangegeven dat het tot extra maatregelen zou overgaan als de directeur en haar team er op korte termijn niet in zouden slagen de veiligheid van de kinderen te waarborgen. Het bestuur is echter nimmer overgegaan tot extra maatregelen.

Verweer

Door de aangeklaagden wordt naar aanleiding van deze klacht het volgende aangevoerd.

De directeur geeft aan dat zich in november 2013 een incident heeft voorgedaan en dat naar aanleiding daarvan afdoende maatregelen zijn genomen om herhaling te voorkomen. In maart 2014 is een kaartensysteem ingevoerd om afwijkend gedrag van leerlingen te corrigeren. Dit kaartensysteem wordt inmiddels op een goede en verstandige manier eenduidig uitgevoerd en wordt door alle gremia binnen de school breed gedragen. Aanpassingen tussentijds zijn inherent aan elk nieuw op te starten protocol.

De indruk wordt gewekt dat sprake zou zijn van onvoldoende gekwalificeerd personeel. De directeur herkent zich hier niet in.

In de schoolgids 2013/2014 wordt gesproken over de procedure om contact op te nemen met de klachtencommissie of de vertrouwenspersoon. De constatering van klagers dat de school daarover niet beschikt, is dan ook aanwijsbaar onjuist.

De conflicten van juni 2014 zijn naar tevredenheid van de betrokken ouders uitgesproken en opgelost.

Het bestuur stelt in zijn reactie voorop dat de directeur van de school is gemandateerd voor alle operationele zaken die de school betreffen maar dat haar handelen nauwgezet wordt gevolgd. Bij zijn besluitvorming gaat het bestuur uit van mededelingen van directe getuigen als leerkracht, teamlid of directeur. Het laat zich niet leiden door geruchten.

Met het genoemde kaartensysteem wil het bestuur (de school) de veiligheid van alle leerlingen waarborgen. Nagenoeg wekelijks is er contact tussen een bestuurslid en de directeur om na te gaan of het systeem zoals afgesproken ook werkelijk wordt toegepast. Het bestuur ziet geen aanleiding over te gaan tot verdere acties nu de conclusie van de leerkracht en de directeur is dat het kaartensysteem zo consequent mogelijk wordt gevolgd en er geen reden is om aan de veiligheid van de leerlingen te twijfelen.

Aan het eind van vorig schooljaar zijn de incidenten van juni 2014 uitvoerig met het gehele team besproken en zijn plannen gemaakt om agressieve acties in de toekomst te voorkomen. Met de betrokken ouders zijn afspraken gemaakt. Het bestuur acht het niet juist om die afspraken kenbaar te maken aan andere ouders.

Het bestuur is ervan overtuigd dat sprake is van een goed gekwalificeerd, hard werkend en zeer toegewijd team. Verwijten zijn niet gebaseerd op de werkelijkheid maar op 'van horen zeggen'. Het bestuur concludeert dat klager teamleden beledigt en beschadigt. Bovendien brengt klager teamleden in diskrediet. Dit belemmert de onderwijskundige voortgang van de school. Het bestuur overweegt daarom maatregelen.

Wat betreft de incidenten eind juni is door het bestuur volgens de afspraak van 13 juni gehandeld. De directeur heeft niet aangegeven dat er onmiddellijk moest worden ingegrepen en dat de medeleerling van school zou moeten worden verwijderd. Zoals uit het verweer van de directeur blijkt, was de situatie naar tevredenheid van de betrokken ouders opgelost.

Het bestuur verwijderd geen leerlingen op verzoek van andere ouders.

Het bestuur meent het juiste gedaan te hebben om de veiligheid van alle kinderen te waarborgen en meent op juiste gronden zijn beslissingen genomen te hebben.

Oordeel

Op grond van het dossier en hetgeen aan de orde is geweest tijdens de hoorzitting komt de commissie tot het volgende oordeel.

Aangeklaagden hebben de commissie meegedeeld dat de school de medeleerling van een andere school heeft overgenomen zonder met die school contact op te nemen om te informeren naar de bijzonderheden van de medeleerling. Er is kennelijk ook geen onderwijskundig rapport. Dat is niet alleen ongebruikelijk; het is ook in strijd met artikel 42, eerste lid, van de Wet op het primair onderwijs.

Ten aanzien van de onderdelen 1, 2, 3, 6 en 7 van de klacht tegen de directeur is de commissie van oordeel dat moet worden vastgesteld dat de directeur niet afdoende heeft ingegrepen c.q. niet adequaat heeft gehandeld. Zij heeft gereageerd op incidenten maar het basisprobleem daarbij onvoldoende aangepakt. Het voornaamste doel lijkt te zijn geweest weer rust in de klas te brengen door het gedrag van de medeleerling te kanaliseren. Als voorbeeld hiervan dient de aanwezigheid van de vader van de medeleerling op school.

De school heeft onvoldoende oog gehad voor de veiligheid en de gevoelens van veiligheid van de andere leerlingen. De aanpak was naar de mening van de commissie onevenwichtig. De introductie en het hanteren van het kaartensysteem wordt van de kant van de school als een adequate maatregel beschouwd. De commissie wijst erop dat ook het kaartensysteem niet meer doet dan het reageren op incidenten tenzij in het verlengde daarvan een systematische evaluatie van gebeurtenissen en gedragingen plaats vindt die indien nodig tot meer structurele maatregelen kan leiden. Daaraan heeft het volgens de commissie ontbroken.

De commissie acht gelet op het bovenstaande onderhavige klachtonderdelen dan ook **gegrond**.

De commissie tekent hierbij nog wel aan dat zij geen aanleiding heeft aan te nemen dat het personeel van de school onvoldoende gekwalificeerd zou zijn of zoals de klagers het formuleren dat niet de juiste mensen voor de klas zouden staan.

Wat betreft onderdeel 4 van de klacht dat de directeur zou hebben gehandeld in strijd met de privacy door over deze klacht met naam en toenaam met de ouders van de medeleerling te spreken, merkt de commissie op dat dit bijna onvermijdelijk is. Tijdens de hoorzitting is ook gesproken over de medeleerling. Het een, noch het ander beschouwt de commissie als een inbreuk op de privacy zolang betrokkenen met die informatie op gepaste wijze omgaan. Naar haar opvatting is daar in dit geval sprake van. De commissie acht dit klachtonderdeel **ongegrond**.

In haar verweer ten aanzien van onderdeel 5 van de klacht verwijst de directeur naar de schoolgids. Daarin wordt volgens haar gesproken over de procedure om contact op te nemen met de klachtencommissie of de vertrouwenspersoon. In de schoolgids is op pagina 28 opgenomen dat de directeur de contactpersoon is van de school als er sprake is van klachten. Zij kan de klager verwijzen naar de juiste contactgegevens. De commissie is van oordeel dat zij in dit verband heeft gedaan wat van haar mocht worden verwacht. Ook dit klachtonderdeel is derhalve **ongegrond**.

De commissie heeft daarbij ambtshalve nog geconstateerd dat de klachtenregeling van de school onvoldoende toegankelijk is. De commissie zal ter zake een aanbeveling doen.

Ten aanzien van de verschillende klachten tegen het bestuur stelt de commissie vast dat het bestuur op de hoogte was van de problematische situatie in de klas en het feit dat die situatie nog niet was opgelost. Het bestuur heeft zich door de directeur regelmatig laten informeren over de stand van zaken. De commissie is van oordeel dat het feit dat er ondanks maatregelen als de introductie van het kaartensysteem maar geen blijvende oplossing werd gevonden op enig moment aanleiding had moeten zijn voor het bestuur de zaak naar zich toe te trekken en zelf verantwoordelijkheid te nemen. In een schrijven van 8 januari 2014 aan klagers had het

bestuur dat ook aangekondigd, mochten de directeur en haar team er op korte termijn niet in slagen de kinderen de veiligheid te geven die billijkerwijs noodzakelijk mag worden geacht. Zeker na de incidenten eind juni 2014, kort na nieuwe afspraken hoe in zo'n geval te handelen, had het bestuur niet alleen op het signaal van de directeur moeten afgaan maar ook met de klagers in gesprek moeten gaan. De commissie acht de klacht gericht tegen het bestuur **gegrond**.

De commissie merkt nog op dat zij zich heeft verbaasd over de opmerking van het bestuur, verwoord in een brief van 9 mei 2014, dat het aan niemand verantwoording verschuldigd zou zijn. Nog afgezien van het feit dat het klagers niet te doen was om verantwoording af te leggen in hun richting maar dat zij het bestuur opriepen om zijn verantwoordelijkheid te nemen, is een schoolbestuur altijd verantwoording verschuldigd niet alleen ten opzichte van de overheid en de interne en externe toezichthouders maar ook ten opzichte van allen die deel uitmaken van de schoolgemeenschap, ook wel aangeduid als horizontale verantwoording.

De commissie onderschrijft het standpunt van het bestuur dat leerlingen niet worden verwijderd op verzoek van ouders. Zo'n verzoek kan echter wel een signaal zijn voor het bestuur dat er iets ernstigs aan de hand is maar het besluit al of niet tot verwijdering van een leerling over te gaan is aan het bestuur.

Aanbeveling

De commissie beveelt het bevoegd gezag van de school aan de klachtenregeling van de school toegankelijk te maken via de website van de school en/of door deze op te nemen in de schoolgids. Het belang dat hij of zij die de mogelijkheid overweegt tot indiening van een klacht bij de LKC, zonder tussenkomst van derden in vrijheid de beschikking kan krijgen over deze gegevens, wordt daarmee gewaarborgd.

Den Haag, 12 december 2014

C. Sjenitzer,

D.H.C. Dane-Peeters

Voorzitter

Secretaris